CULTUURNETWERK_ nl

Literatuurselectie Didactiek

Literatuurselectie Conferentie Cultuur Leert Anders IV 2010

Cultuurnetwerk Nederland, Utrecht 2010

Vooraf

De literatuurlijst bevat een selectie gemaakt uit de collectie van de bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland. De uitgave is samengesteld ter gelegenheid van de Conferentie Cultuur Leert Anders IV, op 3 december 2010 in Ede.

De genoemde literatuur is te leen of in te zien bij de bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland. De catalogus is online te raadplegen: www.cultuurnetwerk.nl. Hier vindt u ook informatie over de mogelijkheid om publicaties per post te ontvangen en over de leen- en inschrijfvoorwaarden. Voor mondelinge informatie kunt u telefonisch contact opnemen met de infobalie: 030-236 12 00.

De bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland, gevestigd in hartje Utrecht, op loopafstand van het Centraal Station, is geopend op maandag van 13.30 tot 17.00 uur en van dinsdag tot en met vrijdag van 9.30 tot 17.00 uur. Zie www.cultuurnetwerk.nl of bel 030-236 12 00 voor afwijkende openingstijden vanwege feestdagen en vakantieperioden.

Cultuurnetwerk Nederland
Ganzenmarkt 6
Postbus 61
3500 AB Utrecht
T 030-236 12 00
F 030-236 12 90
I www.cultuurnetwerk.nl
E info@cultuurnetwerk.nl

Didactiek

Ästhetisch-informatische Medienbildung mit Kindern und Jugendlichen : Grundlagen, Szenarien und Empfehlungen für Gestaltungsprozesse in Mixed Reality-Lernräumen / D. Reimann. – [S.l.] : Athena, 2006. - 280 p. - ill., tab., fig. - Met lit.opg. - ISBN 978-3-89896-249-0.
Das Buch beschreibt die ästhetisch-informatische Medienbildung als ein neues Feld der Kunst- und Medienpädagogik. Es nimmt die interaktive Medienkunst zum Ausgangspunkt für fächerübergreifende, projektorientierte Gestaltungsprozesse. Die Autorin stellt die Verwendungsarten des Computers dar und reflektiert Mixed Reality-Projekte aus der Unterrichtspraxis mit der Integration der Fächer Kunst und Informatik, die im Rahmen des Modellversuchs ArtDeCom von 2001-2003 an allgemein bildenden Schulen in Schleswig-Holstein durchgeführt wurden. Dabei wird der Computer nicht als geschlossenes System, sondern als eine von Kindern und Jugendlichen gestaltbare und programmierbare Maschine verstanden. Die Praxiserfahrungen werden im Rahmen curricularer Empfehlungen für das Feld der digitalen Medien aufgewiesen.
659 REI

Aufgabenprofile : ein Praxisbeispiel für Kompetenzorientierung im Kunstunterricht / Andresen, H. . - 2009.
(BDK-Mitteilungen; Vol. 45, nr. 2, 5-9 p.)
In den vergangenen Ausgaben der BDK-Mitteilungen ist der Paradigmenwechsel zur Standardentwicklung und Kompetenzorientierung im Kunstunterricht gewissenhaft dokumentiert, diskutiert und kommentiert worden. Dabei handelte es sich weitestgehend um Grundsatzpositionen und Legitimationsverlautbarungen. Andresen stellt hier ein schulpraktisches Beispiel vor, wie er es schon seit einigen Jahren an seiner Schule, der Erich Kästner-Gesamtschule (EKG) in Hamburg, angestoßen und mit Fachkolleginnen weiterentwickelt habe, ein praktikables System zur Standardsicherung und Kompetenzorientierung im Kunstunterricht.

CKV getoetst : website met veel praktische informatie voor CKV / Cito, Instituut voor Toetsontwikkeling, SLO, Stichting Leerplanontwikkeling, KPC Groep . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 2/3, feb/mrt. 13-16 p.)
Cito, KPC Groep en SLO hebben gezamenlijk in opdracht van het ministerie van OCW de ervaringen gebundeld van een aantal scholen die met een ELO/digitaal portfolio werken bij CKV. De website 'CKV getoetst' is een belangrijk resultaat van dit project. Een beschrijving van de inhoud van de website.

De computer binnen de kunstvakken : de computer als creatief gereedschap en communicatiemiddel binnen de kunstvakken VO / SLO, Nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling . - Enschede : SLO, [2008]. - 1 p. : ill.
Hulpkaart die inzichtelijk maakt op welke wijze de computer meerwaarde kan krijgen binnen de kunstvakken in het voortgezet onderwijs.
http://www.slo.nl/voortgezet/onderbouw/Leergebieden/kenc/kvict/publicatie/Flyer.pdf/manage.download.html
681 COM

De virtuele gereedschapskist : invoering van een ELO voor CKV / Korsmit, B. . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 2/3, feb/mrt. 4-7 p.)
Ervaringen en adviezen van Boudewijn Korsmit bij de invoering van een elektronische leeromgeving (ELO) voor CKV. Korsmit is ELO-coördinator en CKV-docent op het Heerbeeck College in Best.

Didactische vernieuwing in vo-onderbouw / Ensink, J., Wervers, E. . - 2007.
(Kunstzone; Vol. 6, nr. 6, jun. 10-12 p.)
Recente wijzigingen in de onderbouw van het voortgezet onderwijs openen veel perspectief voor een moderne, leergerichte didactiek. In dit artikel wordt specifiek gekeken naar de mogelijkheden voor de kunstvakken. Verder komt ter sprake: het werken met scenario's, doorlopende leerlijnen en het ontwikkelen van een nieuwe didactiek voor de kunstvakken.

Digitale didactiek in de praktijk / van der Linden, S. . - 2006.
(Kunstzone; Vol. 5, nr. 11, nov. 2-6 p.)
Dit artikel is een kennismaking met digitale didactiek waarbij leerervaringen gecreëerd worden in interactie met andere leerervaringen. Voorbeelden hiervan zijn wiki's, weblogs, communities en chat-programma's. Ideëen en praktijkvoorbeelden die te gebruiken zijn in het onderwijs worden besproken.

Een digitale spreidstand / van Steenwijk, P. . - 2007.
(Kunstzone; Vol. 6, nr. 6, jun. 2-5 p.)
Een docent kunstvakken zet uiteen dat er veel digitale didactische mogelijkheden zijn met het systeem Wikispaces. De theoretische begeleiding van het lesproces wordt digitaal ondergebracht in een wiki. Een wiki is een website waarop bezoekers zelf op een eenvoudige manier informatie kunnen toevoegen of aanpassen. Daarvoor is geen toestemming of toegangscode nodig. Leerlingen kunnen hun werkstukken digitaal aanleveren. Ook ouders, collega's en coördinatoren kunnen digitaal op 'bezoek' komen binnen de lessen. Voorwaarde is wel dat er voldoende computers aanwezig zijn. Verder komen aan de orde: het zelf creëren van een wiki, benodigde uren voor het ontwikkelen van de wiki, het bijhouden van de wiki, mogelijke ontwikkelingen in de toekomst.

Dossier Ict-geletterdheid : mediawijsheid / Bronkhorst, J., Kennisnet, Franquinet, R. . - Zoetermeer : Stichting Kennisnet Ict op school, 2007. - 37 p.
(Ict op school)
Dossier samengesteld door Kennisnet Ict op school met artikelen en interviews over mediawijsheid. Artikelen: Jonge kinderen en geletterdheid in de 21e eeuw, anders dan vroeger? door J. Bronkhorst; Leerkrachten, begeleiders en digitale geletterdheid door J. Bronkhorst; Didactiek in een tijd van nieuwe geletterdheid door J. Bronkhorst; Plagiaat in historische en actuele context door R. Franquinet; Plagiaat in de digitale wereld door R. Franquinet en Plagiaat in de huidige educatieve context door R. Franquinet.
659 ICT

EPICS : digitale wegen voor erfgoededucatie / De Nil, B. . - 2010.
(FARO; Vol. 3, nr. 1, jan/feb/mrt. 40-43 p.)
Het samenbrengen van de recente digitaleseringtendens in de cultureel-erfgoedsector en de groeiende impact van het gebruik en de distributie van digitale content in de onderwijssector, bieden kansen op het vlak van erfgoededucatie. E-learning Platform in the Cultural Heritage Sector (EPICS) is een project met als doelstelling de ontwikkeling van een e-leaningplatform voor digitaal erfgoed in Vlaanderen.

Games in het (v)mbo : beknopt verslag van onderzoek / (auteur van voorwoord) ten Brummelhuis, A., Kennisnet . - Zoetermeer : Kennisnet, 2008. - 13 p.
(ICT in het onderwijs; 4)
Samenvatting van de resultaten uit een onderzoek naar opbrengsten van games in het (v)mbo. Daarbij gaat het om de opbrengsten die docenten en studenten ervaren bij het gebruik van games in het onderwijs. De volgende vragen komen aan bod: Wat is de (verwachte) meerwaarde van games in

het onderwijs volgens docenten? Welke (verwachte) bijdrage aan competenties en vaardigheden levert het werken met games op bij (v)mbo deelnemers? Wat is de (verwachte) meerwaarde van games in het onderwijs volgens studenten? Welke (verwachte) bijdrage aan competenties en vaardigheden levert het werken met games op bij (v)mbo deelnemers volgens studenten? (Hoe) kunnen competenties die mogelijk versterkt worden bij het spelen van games systematisch in kaart gebracht worden? (Hoe) kunnen game-lessen systematisch door direct betrokkenen geëvalueerd worden?
http://onderzoek.kennisnet.nl/attachments/session=cloud_mmbase+1643523/games.pdf;jsessionid=CAFC1D42C3BEC0AEC3ED3D9ED4D78E11
790 GAM

Grip op CKV door een ELO / de Laat, J. . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 2/3, feb/mrt. 7-10 p.)
Het Dominicus College te Nijmegen gebruikt bij ckv de elektronische leeromgeving (ELO) genaamd TeleTOP. Op drie gebieden heeft de ELO veel winst opgeleverd voor CKV: communicatie, ondersteuning van de organisatie en didactiek. Joost de Laat, docent Dominicus College, beschrijft zijn ervaringen met de ELO.

Handbuch Fallforschung in der Ästhetischen Bildung/Kunstpädagogik : Qualitative Empirie für Studium, Praktikum, Referendariat und Unterricht / (redacteur) Peez, G., Brenne, A., ... [et al.] . - Baltmannsweiler : Schneider Verlag Hohengehren, 2007. - 231 p. : fig., ill., tab. - Met lit.opg. en reg.
In diesem Buch werden in 18 Beiträgen die wichtigsten, derzeit in der Ästhetischen Bildung bzw. Kunstpädagogik angewandten qualitativ-empirischen Forschungsmethoden erstmals gemeinsam vorgestellt. Neben Fallstudien zu bildnerisch-künstlerischen Prozessen finden sich die theaterpädagogischen Felder Bewegung, Tanz und das Performative. Beiträge aus der Musikpädagogik und Medienpädagogik runden die Themenbereiche ab. Ein Schwerpunkt des Buches liegt auf der Nutzung von visuellem Material (Foto und Film). Diese Publikation hat Hand- und Lehrbuchcharakter in Bezug auf die Anwendung qualitativer Forschungsmethoden für schriftliche Haus- und Examensarbeiten im Studium, im Praktikum sowie im Referendariat.
701 HAN

Hart voor jongeren : de Catch-methodiek in de praktijk / van der Burgh, I. . - Amsterdam : Click F1, 2006. - 57 p.
CATch is een project van de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Amsterdam. Het biedt cultuureducatie binnen- en buitenschools op stedelijke schaal. CATch is een project dat de binding van jongeren met school en arbeid versterkt door middel van actief leren en competentieontwikkeling vanuit culturele disciplines. Het belangrijkste doel van CATch is om jongeren opnieuw te motiveren voor onderwijs of arbeid. Bij CATch wordt gebruik gemaakt van alternatieve leerstijlen die een waardevolle aanvulling zijn op het meer formele opleidings- en arbeidsgericht aanbod. In deze publicatie worden de belangrijkste onderdelen van de CATch-methodiek beschreven vanuit de praktijk. In elk hoofdstuk wordt eerst ingegaan op een onderdeel van de theorie van de methodiek, dat vervolgens met interviewfragmenten met mensen van de instroompartijen en culturele organisaties wordt geïllustreerd.
http://www.clickf1.nl/bestanden/catch_methodiek.pdf
370 BUR

Horizonte : internationale Kunstpädagogik : Beiträge zum Internationalen InSEA-Kongress 'Horizons/Horizonte - InSEA 2007 Germany': Pädagogische Hochschule Heidelberg und Pädagogische Hochschule Karlsruhe, 17 bis 20 Juli 2007 / (redacteur) Buschkühle, C.-P., (redacteur) Kettel, J.,

(redacteur) Urlass, M. . - Oberhausen : Athena, 2009. - 600 p. : fig., ill. - Met lit.opg. - ISBN 978-3-89896-371-8
('Freizeitkunst' und Schulkunst; Interdisziplinäre Projekte. Innovationen im Studium der Kunstpädagogik)
Der Kongress untersuchte Wirkungen und Entwicklungspotenziale der ästhetisch-künstlerischen Bildung und trug zu einem vertiefenden Austausch hinsichtlich deutscher und internationaler kunstpädagogischer Forschung und Vermittlungspraxis bei. Mit Blick auf die deutsche Kunstpädagogik, die jahrzehntelang international eine führende Stellung einnahm, wurde deutlich, dass sie in den Debatten um neue Wege in dieser Disziplin kaum noch wahrgenommen wird. Im Rahmen der Tagung in Heidelberg und Karlsruhe gelang es, innovative deutsche Konzeptionen in den internationalen Diskurs einzubringen und die brachliegende Kommunikation der deutschen mit der internationalen Kunstpädagogik erneut in Gang zu bringen. Zugleich befruchteten ausländische Kolleginnen und Kollegen durch die Vorstellung ihrer vielfältigen Ansätze die deutsche Fachentwicklung. Der vorliegende Band enthält ausgewählte Beiträge aus beiden Kongressteilen, die sich auf drei Inhaltbereiche: 'Konzepte', 'Projekte' und 'Visuelle Kultur' konzentrieren. Er begreift sich als erster Schritt einer zunächst für den deutschsprachigen Raum herausgegebenen Sammlung aussagefähiger und zeitgenössischer Überlegungen zu einer internationalen künstlerischen Pädagogik bzw. Kunstpädagogik.
701 HOR

Jugendliche im Film - Filme für Jugendliche : medienpädagogische, bildungstheoretische und didaktische Perspektiven / Decke-Cornill, H., Luca, R.(redacteur), Walburg, H., ... [et al.] . - München : Kopaed, 2007. - 200 p. : ill., fig. - Met lit.opg en bijl. - ISBN 978-3-938028-92-6 3-938028-92-0
Filme sind einerseits Teil der Lebenswelt von Heranwachsenden, andererseits ist die Lebenswelt Heranwachsender Teil der Kinowelt. Diese Publikation beleuchtet unterschiedliche Facetten dieses Wechselverhältnisses aus dem Blickwinkel pädagogischer Professionalität. Einige Beiträge untersuchen Filme, die das Erwachsenwerden zum Thema haben und fragen nach den Entwürfen von Jugend und Erwachsenenwelt, die in ihnen ästhetisch gestaltet werden. Anderen geht es um das Kino als Erlebnisraum. Sie fragen nach der Filmwirkung, insbesondere nach der Rezeption von Jugendlichen. Wieder andere stellen die Aufgabe pädagogischer Institutionen bei der Begegnung von Jugendlichen mit Film in den Mittelpunkt und widmen sich dem Spannungsverhältnis zwischen Filmerleben und pädagogisch-didaktisch motivierter Intervention. Welche Vorstellungen vom Bildungsziel Filmkompetenz lassen sich in diesem Kontext ausmachen? Schließlich wird auch der Frage nachgegangen, ob Filme überhaupt für erziehungswissenschaftliche Fragen und didaktische Zwecke usurpiert werden dürfen oder ob von Usurpation schon deshalb keine Rede sein kann, weil Filme, wenn man sie nur lässt, immer bildend wirken.
791 JUG

Kompetenzorientierter Kunstunterricht / Schoppe, A. . - 2008. - Met lit.opg.
(BDK-Mitteilungen; Vol. 44, nr. 2, 4-7 p.)
Inhalt: Zur gegenwärtigen Situation des Faches Kunst; 2. Perspektiven eines kompetenzorientierten Kunstunterrichts; 3. Kompetenzausbildung; 4. Ausblick.

Kopiëren en plakken : da's pas goed voor u! / van der Linden, S. . - 2006.
(Kunstzone; Vol. 5, nr. 11, nov. 6-8 p.)
Kopiëren is van alle tijden. Vroeger werd het gezien als een vak en een leerproces. In dit artikel geeft de auteur tips over hoe je met kopiëren van het internet door leerlingen om kunt gaan.

Kunstvakken en ICT: waarom zou je? : ICT binnen kunstvakken vanuit een curriculair perspectief / Ebbers, D., ... [et al.], (eindredacteur) Rass, A. . - Enschede : SLO, 2008. - 79 p. : fig., tab. - Met lit.opg. en bijl.
Deze publicatie is een van de opbrengsten van het tweejarig SLO-project 'Kunst en ICT'. Het biedt een inleiding en achtergrondinformatie bij de website www.slo.kvict.nl. Deze site biedt kunstvakdocenten inzichten in hoe vanuit leerplankundig perspectief de computer op creatieve en zinvolle wijze kan worden geïntegreerd binnen de kunstvakken. In deze publicatie wordt ingegaan op achtergronden van curriculumontwikkeling, de consequenties vanuit een leerplankundig perspectief als docenten ICT willen integreren in de kunstvakken, en de succesfactoren voor zowel leerplankundige als didactische aspecten van gebruik van ICT in de kunstvakken. Het bevat ook lesvoorbeelden en overzichten met tools en Web 2.0 toepassingen.
http://www.slo.nl/downloads/2008/AN_204.4664.146_20_20Kunstvakken_20en_20ICT_20gewijzigde_20webversie.pdf/
004 KUN

Leerlijn moderne media groot succes : eerste stappen richting Mediawijsheid als examenvak / Groot Rouwen, E. . - 2010.
(Mediacoach; Vol. 3, nr. 5, 36-37 p.)
De Thorbecke Scholengemeenschap in Zwolle heeft sinds het schooljaar 2007/2008 Mediawijsheid als apart vak in het curriculum. Een praktijkverslag.

Leerlingen: boeit 't : nieuwe vormen van leren / P. Baak (medewerker); ... [et al.]. – Utrecht : Inspectie van het onderwijs, 2006. - 57 p. - ill., tab. - Met bijl. - ISBN 90-8503-0420
Aandacht voor nieuwe vormen van leren. Inhoud: De discussie over 'het nieuwe leren'; Nieuwe vormen van leren; (Nieuwe) vormen van leren in drie dimensies; De leeromgeving en ict; Voorbeelden van nieuwe vormen van leren - vijfendertig voorbeelden worden beschreven uit het primair-, voortgezet- en speciaal onderwijs.
371 LEE

Leren in Second Life : Onderzoek naar de meerwaarde van Second Life in het onderwijs / van Schie, J., (auteur van voorwoord) ten Brummelhuis, A. . - Zoetermeer : Kennisnet, 2008. - 23 p. - In opdr. van St. Kennisnet. - ISBN 978-90-77647-14-1
Waar ligt de potentiële meerwaarde van virtuele leeromgevingen voor kwaliteitsverbetering van het onderwijs? Om hier een antwoord op te geven zijn voor dit onderzoek ruim vijftig ervaringsdeskundigen uit het onderwijs geïnterviewd. Ze zijn bevraagd over wat de meerwaarde is van Second Life voor het leren en welke randvoorwaarden daarbij gelden. In deze interviews zijn de opbrengsten van Second Life als (elektronische) omgeving voor leren in kaart gebracht met behulp van de zogenaamde 'Power Indicator'. Hierbij wordt de kracht van een leeromgeving gezien als het resultaat van drie eigenschappen van een leeromgeving: 1. De mate waarin de leeromgeving de aandacht van leerlingen kan vasthouden. 2. De mate van diepgang van het leren. 3. De mate van efficiëntie waarmee het beoogde leerdoel bereikt wordt.
http://onderzoek.kennisnet.nl/attachments/session=cloud_mmbase+1820832/Nr_9_Leren_in_Second_Life.pdf;jsessionid=DF403DB2A00A8C5F3E5F55A21D5C65F1
004 SCH

Media education : literacy, learning and contemporary culture / Buckingham, D. . - Repr. . - Cambridge : Polity, 2008. - XII, 219 p. - Met lit.opg. en reg. - 1e dr.: 2003. - ISBN 978-0-7456-2830-1
This book examines recent changes in media education and in young people's lives, and provides an accessible set of principles on which the media curriculum should be based, with a clear rationale for

pedagogic practice. It outlines how media educators should respond to contemporary social, political and technological developments, and to the changing role and function of education itself.
659 BUC

Mediale Vorlieben von Jungen und Mädchen : explorative Studie im Kunst/Gestalten/Textilunterricht der Grundschule / Malaka, R. . - Zürich [etc.] : Lit Verlag, 2009. - 235 p. : fig., graf., ill. - Met lit.opg. en bijl. - ISBN 978-3-8258-1988-0
Medien im Kunst/Gestalten/Textilunterricht: Stoff, Wolle, Ton, Holz, Wasserfarben oder auch Computer. Doch welche Medien lassen sich sinnvoll im Unterricht einsetzen und wie soll das geschehen? Auf diese Frage sucht das Buch anhand der Analyse des aktuellen Forschungsstands und einer Befragung von 435 Grundschulkindern Antworten. Als Fazit der Arbeit werden Thesen zu einer zukunftsorientierten Medienwerkstatt in Grundschulen formuliert. In ihnen werden nicht nur fachwissenschaftliche Vorstellungen berücksichtigt, sondern haben auch die Wünsche der Kinder ihren Platz.
730 MAL

Mediawijs door beeldende kunst / Lubbers, A. . - 2010.
(Bulletin Cultuur & School; Vol. 13, nr. 62, mei 7-9 p.)
Door in de lessen mediawijsheid in het voortgezet onderwijs ook hedendaagse mediakunst te betrekken, worden leerlingen kritisch en technisch vaardig en qua creativiteit meer aangesproken. Dit blijkt uit de eerste resultaten van het project MediaCultuur. Een interview met Emile Heijnen, docent vakdidactiek aan de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Heijnen ontwikkelde in 2008 samen met drie kunstvakopleidingen, Kennisnet en 20 VO-scholen het project MediaCultuur. Met als doel verbanden te leggen tussen mediawijsheid en kunstonderwijs.
http://www.cultuurplein.nl/attachments/2159603/Mediawijsheid_door_beeldende_kunst_62.pdf

Medien und Pädagogik international : Positionen, Ansätze und Zukunftsperspektiven in Europa und den USA / Wijnen, C.W. . - München : Kopaed, 2008. - 268 p. : fig. - Met lit.opg. en bijl. - ISBN 978-3-86736-063-0
Das Buch gibt einen Überblick über die medienpädagogische Situation in Europa. Von der Verwendung der Fachbegriffe in den einzelnen Ländern über deren Entwicklung und Praxis bishin zur medienpädagogischen Forschung. Einen solch umfassenden und übersichtlichen Einblick hat es vorher in dieser Form noch nicht gegeben.
659 WIJ

Medienbildung statt Medienkompetenz? : zum Beitrag von Bernd Schob (Merz 5/09) / Spanhel, D. . - 2010. - Met lit.opg.
(Merz; Vol. 54, nr. 1, Feb. 49-54 p.)
Seit einigen Jahren gibt es in der Medienpädagogik eine Kontroverse um die Begriffe Medienkompetenz und Medienbildung. Bernd Schorb schrieb darüber im Merz (5/09) er möchte diesen für ihn 'müßigen Streit' zu einem Ende bringen. Stattdessen seht Dieter Spanhel, Autor dieses Artikels, in einer vertieften Auseinandersetzung mit den Grundlagen beider Konzepte, die Chance für eine Weiterentwicklung der Medienpädagogik. Mit dem Versuch, den Prozess der Medienbildung auf einer systemtheoretischen Grundlage zu beschreiben, möchte er eine weiterführende Diskussion provozieren.

Een moderne kijk op de klassieken: een onderzoek naar de huidige mogelijkheden voor het onderwijzen van canonieke literatuur / de Maijer, S. . - [S.l.] : [s.n.], 2008. - 100 p. - Met lit.opg. en bijl. - Masterscriptie Universiteit van Amsterdam. Faculteit der Geesteswetenschappen. Vakgroep Nederlandse Taal en Cultuur.

Scriptie met als hoofdvraag: Wat zijn de (moderne) mogelijkheden voor het onderwijzen van Nederlandstalige canonieke literatuur in de bovenbouw van havo en vwo? Deelvragen zijn: Welke initiatieven worden op dit moment ontplooid op canoniek vlak, en wat willen en kunnen deze (literaire) canons betekenen voor het middelbaar literatuuronderwijs? In hoeverre valt het onderwijzen van een literaire canon te verenigen met het huidige literatuuronderwijs en met de inrichting en organisatie van de schoolvakken? Op welke wijze en vanuit welk oogpunt worden (nieuwe) media - zoals internet, televisie en film - ingezet in de lessen over canonieke literatuur en welke (praktische) bezwaren brengt dit met zich mee?
http://dare.uva.nl/document/118819
820 MAI

Multisensueller Kunstunterricht unter Einbeziehung der Computertechnik / Boysen-Stern, H-J. . - [S.l.] : [s.n.], 2006. - 264 p. : ill., tab. - Met lit.opg. en bijl. - Proefschrift Universität Leipzig, Fakultät für Geschichte, Kunst- und Orientwissenschaften.
Die vorliegende Arbeit versteht sich als Beitrag zur Weiterentwicklung einer digitale Medien integrierenden Didaktik des Faches Kunst an allgemein-bildenden Schulen. Dabei wird neben anderem auch kritisch einer technik-orientierten Medieneuphorie begegnet, die in den vergangenen Jahren in vielen Schulen zu einseitig techniklastigen Aus- und Aufrüstungsinitiativen mit Computern geführt hat.
701 BOY

Netz Kunst Unterricht : Künstlerische Strategien im Netz und kunstpädagogisches Handeln / Burkhardt, S. . - München : Kopaed, 2007. - 247 p. : ill. - Met lit.opg., webadressen en reg. - ISBN 978-3-86736-115-6
(Kontext Kunstpädagogik; 15)
Anliegen dieser Studie ist es, künstlerische Ansätze im Netz für kunstpädagogisches Handeln zu erschließen. Untersucht wird die Gelenkstelle zwischen Netz, Kunst und Unterricht. Das Buch beinhaltet fachdidaktische Überlegungen und Vorschläge zur Integration von Netzkunst in den Kunstunterricht, wobei die Übertragbarkeit netzmedialer Verfahren und die Modellhaftigkeit künstlerischer Strategien im Zentrum stehen.
701 BUR

New literacies : everyday practices and classroom learning / Lankshear, C., Knobel, M. . - 2nd ed. . - Maidenhead : Open University Press, 2006. - XVII, 278 p. : fig., ill. - 1st ed.: 2006 - Met lit.opg. en reg. - ISBN 978-0335-220-106
This book explores new literacies, new kinds of knowledge and classroom practices in the context of the massive growth of electronic information and communication technologies. It discusses a range of practices like blogging, fanfiction, mobile/wireless communications, and fan practices that remix audio and visual texts multimodal 'memes.
659 LAN

Ook een digitaal portfolio? / de Laat, J. . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 2/3, feb/mrt. 11-12 p.)
Het Dominicus College in Nijmegen heeft naast de elektronische leeromgeving (ELO) genaamd TeleTOP ook een digitaal portfolio ingevoerd. In dit artikel beschrijft Joost de Laat, docent Dominicus College, zijn ervaringen.

Orientierung im kunstpädagogischen Handeln / (redacteur) Kirchner, C., (redacteur) Kirschenmann, J. . - 2009. - Themanummer.
(Kunst + Unterricht; Vol. 334/335, 4-97 p.)

Didaktik ist ein permanenter Prozess, stets im Diskurs. Gut zehn Jahre nach der letzten Bilanzierung durch Kunst + Unterricht (Doppelheft 'Praxis und Konzept des Kunstunterrichts' 1998 223/224) schaut dieses Doppelheft zurück in die erste Dekade des 21. Jahrhunderts und versucht über Vorschläge und Fragen die Beschreibung der Gegenwart das Fach Kunstunterricht. Inhalt: 1) Einleitung: Praxis und Konzept des Kunstunterrichts - heute : didaktische Orientierungen im kunstpädagogischen Handeln; 2) Thema: Orientierung: Bild, Kunstvermittlung, Politik und Gesellschaft, Geist, Medien, Natur, Körper, Förderung und Kompensation, Künstlerischer Prozess, Forschung; 3) Serie: Analysemethoden : Kunstwissenschaftliche Interpretationsmethoden und -ansätze für den Kunstunterricht : Orientierungsstrategien in einer visuell dominierten Kultur.

Project mediacultuur onderzocht / Groenendijk, T., ... [et al.], (auteur van inleiding) Haanstra, F. . - Amsterdam : AHK, 2010. - 132 p. : fig., tab. - Met lit.opg. en bijl. - ISBN 978-90-71681-12-7
Dit rapport bevat rapportages van drie onderzoeken. In 'Lessen in mediawijsheid: onderzoek naar effecten van lessen in media wijsheid met ICT en het kunstonderwijs' onderzoeken T. Groenendijk, J. Huizenga en A. Toorenaar zeven lessenseries over mediawijsheid. Deze lessenseries zijn ontworpen door kunstdocenten in opleiding (hbo-studenten) en uitgevoerd in het voorgezet onderwijs. De lessen vonden plaats in het kader van het project MediaCultuur. Doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in de effectieve inzet van 'mediawijze' kunst en ICT in de beeldende kunstvakken, ten behoeve van mediawijsheid bij leerlingen in het voortgezet onderwijs. In 'Mediawijze kunst kiezen' onderzoekt E. Valstar in het kader van haar onderzoeksmaster Literary and Cultural Studies van de Rijksuniversiteit Groningen hoe het selectieproces van de kunst bij zes instellingen in zijn werk ging. Op drie HBO instellingen (AHK, ArtEZ en WdK) werd de module didactiek MediaCultuur verzorgd. De module bestaat uit een inleiding in mediakunst en mediawijsheid en het ontwerpen van een lessenserie. Ch. van Hoorn onderzocht in het kader van haar master studie Kunsteducatie aan de AHK de uitvoering van de module in 'De module didactiek in MediaCultuur: Drie HBO's vergeleken'. Hoofdvraag was: Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen de modules MediaCultuur uitgevoerd op drie verschillende docentenopleidingen, en welke aanbevelingen kunnen er worden gedaan voor het vervolg van de module?
http://www.ahk.nl/fileadmin/download/ahk/Lectoraten/Kunst-_en_cultuureducatie/lect-mediacultuur-def.pdf
659 PRO

Projekte mit mobilen und lokativen Medien in Kunst und Unterricht / Reimann, D. . - 2007. - Met lit.opg.
(BDK-Mitteilungen; Vol. 43, nr. 4, 16-19 p.)
Der Beitrag beruht auf dem Forschungsprojekt MediaArtlab@School des Fachs Bildende Kunst der Universität Flensburg, das mit Studierenden an der Schule erprobt wird. Inhalt: Lokative Medien und die Kultur der Mobilität erweitern den öffentlichen (Kunst-)Raum; Zeitgenössische Medienkunst als Vermittler zwischen Kunst und Technologie; Grundschulprojekt zur Erforschung ästhetischer Strukturen im öffentlichen Raum; Mobile Systeme und die Kultur des selbst organisierten Lernens außerhalb des Klassenraums; Anforderungen an zukünftige Software für Personal Digital Assistants (PDA).

Queeste naar de actieve leerling / van Leeuwen, E. . - 2006.
(Kunstzone; Vol. 5, nr. 11, nov. 8-10 p.)
Voorbeelden uit de praktijk hoe je met behulp van ICT leerlingen kunt motiveren tot een actievere en verantwoordelijke werkhouding.

Sloodle - real learning virtual world / Bloomfield, P. . - 2008.
(Kunstzone; Vol. 7, nr. 10, okt. 7-9 p.)
Sloodle is a project where the virtual world of second life is used in Moodle (open source e-learning software designed to help educators create online internet-based courses and websites). Through Sloodle educators can explore the possibilities of conducting virtual classes. With specially designed tools educators can assess students work and facilitate reflection. Through the interactive tool WebIntercom it is possible to create chatrooms and to store transcripts of classes or discussion online. Sloodle is an open source project that is constantly being researched and developed through ideas and feedback from educational communities. Bloomfield has been assigned by the University of West Scotland to further develop Sloodle.
http://www.sloodle.org/moodle/

Subjektorientierte Filmbildung in der Hauptschule : theoretische Grundlegung und pädagogische Konzepte für die Unterrichtspraxis / Maurer, B. . - München : Kopaed, 2009. - 481 p. : ill., fig., graf., tab. - Met lit.opg. en bijl. - ISBN 978-3-86736-088-3
(Medienpädagogik interdisziplinär; 8)
Subjektorientierte Filmbildung beschränkt sich nicht auf die Vermittlung von Filmlesefähigkeit im Sinne einer audiovisuellen Bildung (Filmsprache, Filmanalyse), sondern beinhaltet darüber hinaus perönlichkeitsbildende Momente. Sie knüpft am Filmerleben, am filmbezogenen Erfahrungshintergrund der Individuen an, schafft Räume für das Entdecken und Vertiefen eigener Stärken und Interessen und ermöglicht verschiedene, adäquate Lernwege. Im Spannungsfeld von audiovisueller Bildung und Persönlichkeitsbildung wird in diesem Band ein subjektorientiertes Filmbildungskonzept für die Hauptschule entwickelt, das aktiv-produktive Ansätze mit rezeptiver Filmarbeit verbindet und zwischen den Polen Medium Film als Lerngegenstand und Film als Medium zur Unterstützung von inhaltsbezogenen Lernprozessen vermittelt.
791 MAU

TACCLE = Het e-learning handboek voor leerkrachten -- : teachers' aids on creating content for learning environments / (eindredacteur) Hughes, J., (projectleider) Vermeersch, J. . - Brussel : GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, 2009. - 132 p. - Met lit.opg. en begrippenlijst. - ISBN 978-90-783-9807-3
Het handboek bevat 5 delen (en 25 hoofdstukken): de eerste stappen (oa. wat is e-learning, uitleg over wiki's, podcasten, weblogs etc.), e-learning in een pedagogische context (vormen, rol van de leerkracht, doelgroep, evalueren), leeromgevingen (LMS, PLE), het creëren van digitale leerobjecten en netwerken en gemeenschappen. Elk hoofdstuk is opgebouwd uit leerdoelstellingen, een beschrijvende uitleg, opdrachten en literatuur. TACCLE (Teachers' on Aid on Creating Content for Learning Environments) is een project dat gesubsidieerd wordt door de Europese Unie in het kader van het 'Levenslang Leren Programma'. Het doel is leerkrachten te helpen om inhoud te ontwikkelen voor e-learning in het algemeen en voor leeromgevingen in het bijzonder.
004 TAC

Teachers' and students' perceptions of good art lessons and good art teaching / Haanstra, F., van Strien, E., Wagenaar, H. . - 2008. - Met lit.opg.
(International journal of education through art; Vol. 4, nr. 1, 45-55 p.)
What makes a good art lesson and what does it take to teach art well? These were the central questions the authors posed to art teachers and students in secondary schools in Amsterdam. The three main areas of competency the literature about teacher-student interaction has identified are subject-matter knowledge, didactics and pedagogy. The teachers that were interviewed disagreed about their relative importance. Also the teachers and students were being asked for their views about relationships between school art and local and professional art worlds. Whereas school art

mainly functions within school contexts, 'authentic art instruction' connects with everyday art experience as well as professional art. The article discusses some difficulties the authors faced putting so-called 'authentic' instruction into practice.

The ecology of games : connecting youth, games, and learning / (redacteur) Salen, K., Gee, J-P., ... [et al.] . - Cambridge, MA : MIT, 2008. - IX, 278 p. - Met lit.op. - ISBN 978-0-262-69364-6
This volume looks at games as systems in which young users participate, as gamers, producers, and learners. It aims to expand upon and add nuance to the debate over the value of games. Game play is credited with fostering new forms of social organisation and new ways of thinking and interacting; the contributors work to situate this within a dynamic media ecology. They look at the ways in which youth are stimultated through their participation in the creation, uptake, and revision of games; new gaming literacies, including modding, world-building, and learning how to navigate a complex system; and how games act as points of departure for other forms of knowledge, literacy, and social organisation. Includes a games index and a glossary.
790 ECO

Thema: Nieuwe media/Cultuur portfolio / van der Linden, S., ... [et al.] . - 2010.
(Kunstzone; Vol. 9, nr. 5, mei 4-27 p.)
In dit nummer van 'Kunstzone' staan digitale media en een aantal mogelijke toepassingen in het onderwijs centraal. Er is o.a. aandacht voor digitale portfolio's.

Urway.nl / Verstelle, M. . - [S.l.] : [s.n.], 2009. - 1 p.
(Conferentie onderzoek in cultuureducatie; Sessie D: Media-educatie)
Informatie over de deelsessie 'Urway.nl'. Deze deelsessie is gepresenteerd op de conferentie onderzoek in cultuureducatie 2009. Onderwerp van de presentatie is hoe nieuwe media kunnen helpen een klimaat te scheppen waarin leren uit interesse en plezier wordt beleefd. Hoe kunnen online communities leren uit intrinsieke motivatie stimuleren en hoe kun je dat vormgeven?
http://www.urway.nl/
701 CON

Bibliotheek Cultuurnetwerk Nederland

In de bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland bevindt zich een uitgebreide en unieke collectie publicaties over cultuureducatie. De collectie omvat meer dan 25.000 titels: literatuur over kunst-, erfgoed-, media- en literatuureducatie, beleidsdocumentatie, les- en projectmateriaal voor het primair en voortgezet onderwijs, cd's, dvd's, video's en meer dan 200 binnen- en buitenlandse vaktijdschriften.

De bibliotheek is voor iedereen toegankelijk en biedt diverse diensten aan. De infobalie verleent praktische assistentie en stelt op verzoek literatuurselecties samen. Studenten kunnen een rondleiding door de bibliotheek en uitleg over het gebruik van de catalogus krijgen.

LENEN
Om de collectie te raadplegen en publicaties te lenen kunt u langskomen, maar wij kunnen u ook per post publicaties opsturen. Daarvoor kunt u contact opnemen met de infobalie via telefoonnummer +31 302361200 of info@cultuurnetwerk.nl. De collectie is ook te raadplegen via de online catalogus. Om te lenen moet u ingeschreven zijn. Daarvoor vragen wij u om een geldig legitimatiebewijs (paspoort, rijbewijs of identiteitskaart) en een bewijs waaruit de juistheid van uw adresgegevens blijkt (bijvoorbeeld een recent bankafschrift).
Inschrijving als lener is gratis. Het leengeld per publicatie of audiovisueel materiaal is € 1,00. Reserveren kost € 0,45 per titel. Studenten mogen gratis lenen op vertoon van hun studentenkaart. Buitenlandse studenten kunnen helaas geen gebruik maken van deze regeling.

LID WORDEN
€34,50 per jaar voor instellingen en scholen en € 20,50 per jaar voor particulieren. Leden van de bibliotheek betalen geen leengeld en krijgen 50 procent korting op literatuurselecties. Bovendien ontvangen zij vier keer per jaar gratis Zicht op..., een publicatie over een steeds wisselend thema met een inleidend artikel, een literatuuroverzicht, websites en adressen.

RONDLEIDINGEN
Docenten aan hogescholen en universiteiten kunnen met studenten de bibliotheek op afspraak bezoeken voor een uitgebreide rondleiding met uitleg over de bibliotheek, het gebruik van de catalogus en een nadere kennismaking met de activiteiten van Cultuurnetwerk Nederland.

AANWINSTENLIJST
U kunt maandelijks per e-mail geattendeerd worden op de meest recente literatuur via de aanwinstenlijst van de bibliotheek van Cultuurnetwerk Nederland.